

GORJE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. IV.

ZAGREB, 23. KOLOVOZA 1949.

Broj 18

«Sve, a pomod na
pričet, Gospoda, pobli,
da mi postignu!»
Ukaz današnje Mise.

Kad Učitelj govori

Korisno je ispitivati
savjest

U Lurdu smo. S nama je i on, poznatiji Međumurac, seljak. Velika je Gospa. Pred spijlom smo lurdskih ukazanja. Tisuće i tisuće hodočasnika se okupilo oko spije. Tu su Francuzi, Talijani, Englezi, Iraci, Španjolci, Nijemci, Amerikanci iz Sjeverne i Južne Amerike, mi Hrvati... Tko bi ih sve izbrojio!

Na propovjedaonicu se uspeo lurdski i tatarski biskup msgr. Gertier (Zerije). Donedavna je bio predjednik Advokatske komore u Parizu. A onda pošao u svećenike. I za par godina stajao je pred nama kao biskup na propovjedaonicu u Lurdu. Visok. Namiješen. Orlovskog nosa. Otmegnuto držanja. Na licu mu držeći milina i blagost. Očinskim pogledom obuhvaća sve. A onda progovori.

Nitko se nije ni maknuo. Svi su pribili svoje nepomične poglede u nj do kraja. I naš Međumurac. I njegovo se lice i pogled blizak, smiješak, uzboljivio kao što i propovjednikovo. I kad je svratio, tek onda se slušateljstvo ganulo. I naš Međumurac reče: »Kak ta čovjek lepo govori. Da znam francoski, sve bi ga razumio.« Nije ga razumio, a ipak je i on ostao nepomičan od početka do kraja i slušao. Toliko ga zanio govornik.

To je samo mala i neznatna sjena onoga, kako se pojavljivao i govorio naš Učitelj. K Njemu je grnuo žilodavski narod iz daleka i bliza. Šiliao Ga uznesen neobičnom naukom, žudnosnom svečanom Njegovom pojavom, ljepotom i uvjerljivošću Njegovoga govora. Nije znao, čemu da se više divi: riječima, koje govori ovaj Prorok ili mužu, koji objavljuje toliku mudrost. Narodu je to bilo tako divno, kao slijepe, koji je nenadano progledao. Izišao iz tame u svijetlo i tada podižući od veselja prolazio prirodno, koje se ljepote nije mogao do sita nagledati.

Sa svih strana grnuo je narod k Njemu. Iz Galije, Judeje, Samarije i susjednih poganskih zemalja. Toliko je silno mnoštvo navallalo, da je morao sići u ladicu, da iz nje govori, da Ga ne guraju (Mar. 3, 9). Govorio je u hramu u Jerusalemu, u zbornicama (agogomoljama), vani pod vedrim slobodnim nebom. A oko Njega uvijek po četiri, pet tisuća slušatelja.

Divni su to bili prizori. Učitelj bi sjeo na obronku brežuljaka. Nad glavom mu kuštili liće s drveća šumskog. Na podnožju je Genezaretsko jezero. S nebeskog svoda sja sunce. Sipa svoje sjajne zrake po brežuljku i ljekajućim valovima. Obasjavajući tisuće paljivih lica, koja su upljena u svoga Učitelja. A On, Sunce istina, propisava svijetlo svoje božanske nauke na duše željne neprosvjetile istine. I svi su mu odobrvali, davali

svjedočanstvo i divili se milosrdnim riječima, koje su izlazile iz Njegovih ustiju» (Luka 4, 22).

«I divljahu se nauči Njegovoj, jer ih je učio kao onaj, koji ima vlast, a ne kao knjizevnik» (Marko 1, 22). «Svi se divili i slavili Boga govoreći: «Jas nikada takova što ne vidjemo»» (Marko 2, 12).

Pa i oni, koji mu se približile nepovjerljivo i nepriznajući, priznaše, da je On pojava nečuvena i nikad viđena: »Nikad čovjek nije tako govorio, kao ovaj čovjek» (Iv. 7, 46).

Zbog toga je mnoštvo slušatelja ustrajalo po dva i tri dana kod Učitelja. I ne bi opazili, da su u pustolj, gdje nema ni kruha ni vode. A usto nisu osjetili ni umora ni dosade.

Veliki francuski filozof i matematičar Pascal (1623—1662) je rekao: Krist je govorio o najzvišenijem i najvećim predmetima s tolikom jednostavnošću, kao da na to ne bi nikad mislio. A usprkos tomu govorio je tako određeno i jasno, da je svatko osjećao, kako mnogo od toga On zna. Ta je jasnoća i duhna povezanost s jednostavnošću doista čudna!

Spasitelj crta jedan događaj ili povijesnu crticu iz običnog svakidašnjeg života, koja je bitna slušateljima, da njome razjasni koju Božju nauku. Tako rado govori: o imanju, o zakupu, o poľju, o slonju, o pšenici, o korovu, o šetvi, o vinogradu, o gorušici, o vrapcu, o lilijanima a poľju, o ribolovu, o biserinama, o pastirima i ovčama, o metenju kuće, o izgubljenom novcu, o trdovratima, o rasipnicima, o besposlenim na trgu, o svadbi.

Sve je te zgrade živo i osjetno crtao. Sve je te neznatne i male stvari učinio mostom, preko kojega je vodio svoje slušatelje iz ovoga svijeta u svrhunaravni svijet Božji. Svime time je prikazao u najjasnijem i najpotpunijem svijetlu istine Božje tako, da je svakomu bilo potpuno jasno i najujerljivije, da je to tako i nikako drukčije. On je i najobitljivije stvari iskitio najprivlačnijom milinom i protkao najzgodnijom toplinom.

Tako je eto učinio i govorio naš Učitelj. I tko bi se mogao oprijeti takovom govoru, nauči i istini!

SVETA MISA

„VAJNE MOLITVE“

Svećenik moli molitvicu, koja se zove »Vajne« molitva. Moći je potihlo, ali glasno ili pjevajući završuje riječima: »Per omnia saecula saeculorum.« »Po sve vijek vjekova, a vjernici dodaju: »Amen.« Svećenik pozdravlja vjernike: »Dominus vobiscum.« »Gospodin s vama, na što vjernici uzvraćaju: »Et cum spiritu tuo.« T. j. »i s duhom tvojim.« Kako je sada prijelaz od prikazbe na najsvetiji čin sv. Mise t. j. na samo žrtvovanje — pretvorbu, hoće svećenik da vjernike potakne na osobitu pozornost i pobožnost. Zato govori ili pjeva: »Sursum corda.« »Gorje srca!«, a vjernici nadovezuju: »Ha-

bemus ad Dominum.« — Svoja srca već smo podigli k Bogu. Svećenik poziva vjernika: »Gratias agamus Domino Deo nostro.« — »Hvala uzdamo Gospodinu Bogu našemu!«, a vjernici odobravajući odgovaraju: »Dignum et iustum est.« — »Dostojno je i pravedno, da zahvalujemo Gospodinu Bogu. Na taj odgovor nadovezuje svećenik prekrasnu zahvalu — prefaciju ili predalovje. Sadržuje u sebi hvalama, kojima anđeli i arkanđeli slave Gospodina govoreći: »Svet, svet, svet Gospodin Bog nad vojskama! Puna su nebesa i zemlja slave tvoje! Blagosloven, koji dolazi u ime Gospodine! Hosana na visinai

Iz povijesti pavsve oltara

Prvi je euharistički oltar u Novom Zavjetu onaj, na kome je Isus prikrio i naredio svoju nekrvnu žrtvu. Ovaj najraniji oltar ima oblik stola (4x2 m), a čuva se kao relikvija u bazilici sv. Ivana Lateranskoga, t. j. u rimskoj katedralnoj crkvi. U istoj se bazilici nalazi i drveni oltar sv. Petra. Po predaji na njemu je prvi Papa služio sv. Misu, u kući senatora Pudensa, koga je on s obitelji obratio na kršćanstvo. U II. stoljeću ta je kuća pretvorena u crkvu i prozvana Sancti Pudentiana. Odatle je oltar sv. Petra prenesen u Lateransku baziliku. Obložen je mramorom, te sv. Otac na njemu služi sv. Misu.

U prvo doba kršćani nisu imali svojih oltarova, nisu imali ni stalnih oltara, nego su sv. Tajnu obavljali, gdje su mogli. Potresan je primjer svetog mučenika Lucijana antihijskoga (312). Svezan na rukama i nogama ležao je u tamnici. Kršćani su ga pohiđali i na

Bogovavljenje zamolili, da služi sv. Misu. On im je odgovorio: »Draga moja djeco, Bog to ne traži ni od mene ni od vas. Ta, gdje bih mogao vršiti sv. Tajnu, kad eto nemam, što za to treba!« Vjernici nisu popustili. Napokon on popusti i reče: »Neke, no buduć da ovdje nema oltara od drva ili kamena, bit će moja prva žrtveni oltar. Vi se pak prikućite i napravite krug oko mene, pa ćete biti hram, u kojemu ću služiti žrtvovati.« Tako se je i dogodilo. Mučenik obavši sv. Tajnu na svojim prsima, kako je već mogao. Sutradan mu krvnik odrubi glavu.

Znamo iz povijesti umjetnosti, kako ima divnih oltara u svim crkvama svijeta, na kojima se služi sv. Misa, pa ima krasnih oltara i u našoj domovini. Sva razdoblja umjetnosti od romanike, gotike, renesansa, baroka do današnjih pravaca u umjetnosti takmčila su se, da što ljepše ukrase mjesto za svetu Tajnu.

Zašto su sveći držali ispitivanje savjesti veoma važnim, razlog je taj, što su znali, da bez te vježbe ne mogu očistiti svoju dušu od grijeha, pogrešaka i nesavršenosti, a niti se mogu utvrditi u kreposti, osobito u ljubavi. U prvom redu moramo pomoću dnevnog ispitivanja savjesti budno bdjeti našim djelima poradi prirodne sklonosti našeg naravi na zlo. Strasti se neprestano dižu i uvijek se nove pogreške gomilaju. Moramo da radimo kao vrtlar, koji neprestano čupa korov, da ne ugubi plamenito sjeme, ili kao vinogradar, koji beskorisne zapeke stalno reže, da mu šokot donese bogatiji rod.

Sv. Bernardo kaže: »Gdje je taj, koji bi sa svoje duše odstranio sve beskorisno i štetno, da ne bi imao više, što da rašči? Znašnje, da i ono, što je utrućeno, ponovno se upljejuje. Malo je to, upotrijebiti nož samo jedamput, moraš rezati često i po mogućnosti neprestano. Jer ako pomno bdišaj nad sobom, naći ćeš uvijek nešto, što treba odstraniti. Koliko god ti napredovao u dobru u toku ovog prolaznog života, varaj se, ako misliš, da si zla negnuća sasvim lako izljebio i uništio, ti si ih samo oslabio i slatnog srca, veli sv. Bernardo, »stajuć neprijatelj, kojega možda podjarmiti i prikliti na posluh, ali ga ne možeš istrijebiti.«

Ako brod na pučini morskoj ima samo male pukotine i otvore, voda povalno prodire u nj. Ako brodar ne želi, da mu se brod potopi, mora voda stalno bacati van. Svaki grešnik mora svoga života u istom načinu duše mali grijesi i pogreške. Moramo ih stalno izstrajivati i odstranjivati, da sam na vječni spas ili bar naša savršenost ne doživi brodolom.

Kao što bez pomnog ispitivanja savjesti ne možemo očekivati oslobodjenje od grijeha i oslabljenje zlih naguđa, tako ne mogu ni kreposti uspijevati. Dobro sjeme ne može iskljčiti, dok god se gusti korov ne ispljuje. »Da ono može narasti«, veli sv. Bernardo, »sličaj opo. Odstrani štetno, da potjera korov.« U kojoj si mjeri svladao i podvrgnuo neuredne želje, toliko u tebi raste ljubav Božja, a savršena je ljubav tamo, gdje nema nikakvih zlih želja.

Ako se komu čini previše, svaki dan ispitivati savjest u svrhu popravka, neka zna, da se u pogriju ti činili. Seneka kaže: »Svaki dan sjednem, da sebi sadim. Kad navede utroem svijetlo i nastane tišina, ispljujem cijeli dan i razmišljam o svakom svom činu i riječi. Ništa pred sobom ne sakrivam i ništa ne mimolazim.«

Na koncu još ovo. Ako mi često sebe povučemo na odgovornost ispitom svoje savjesti, tim ćemo lakše jedamput poći pred sud Božji. Mi ne možemo sebi zamisliti strogost, kuoja će sudac mjeriti i kazniti i našu najmanju pogrešku. O sv. Mariji Magdaleni Pava saopćuje se, da je jedne večeri kod ispitivanja savjesti po osobitom Božjem rasvjetljenju upoznao jasno sve manjke i nesavršenosti prošloga dana, pa da je za njih lila potke suza i prije počinio oštro se izboćevale. Ako su se ovakovo svetoj duši pričinite njezine male pogreške pred licem Božijim tako ogromne, što da mi kažemo o svojim mnogo većim pogreškama i grijesima? Sudimo dakle, sebi često u ispitivanju savjesti, da tim pouzdanije stupimo jedamput pred strogi Božji sud prema riječima sv. Pavla: »Ako sam sebe sudimo, ne ćemo biti osuđeni.«

OZNAKE PRAVOGA KATOLIKA

Pe ciljem svijeta, po svim državama mnogo se nastoji oko gematjivoga...

I Krist je s neba došao, da nas pouči i da nam daje zakone, prema kojima ćemo uvesti i svoj ovozemaljski život...

Ne valjika ne čini samo voljnjoko odjelio. Niti voljnjoki svečani korak. Niti fanfare. Ni volje glazba. I oni, koji misla nisu ne vrijede, mogu biti na taj način dobri nosioci svečanog raspoloženja.

I. U prvom je redu unutarnji vjerski život, t. j. duh vjere. Taj se duh očituje u molitvi, primanju sakramenata, i vjernoj ljubavi prema katoličkoj Crkvi.

Molitva, primanje sakramenata i ljubav prema Crkvi, te je život jednog katolika. To ga čini, da živi svrhunaravnim životom, životom Kristovim.

Svi oni katolici, koji tako žive, Jesu elita, odabranici Božji. A svi katolici treba da idu za tim, da to budu. Ako to se postanu, onda i nisu misla i agroravaju svoj spas.

Ovo, čini čini katolika pravim i praktičnim katolikom, čim ga spravo usomom drugima, apostolom. Blagopokojni papa Pijo XI. je rekao jednom hrvatskom biskupu u Rimu, da na taj način dobri i uzorni vjernici pomažu svećenima u njihovom radu.

2. Dobar i praktičan katolik ne smije na to zaboraviti. I lijepe je vršiti svoje katoličke dužnosti. Ali povrh toga je potrebno misliti i na to, da u vrijeme svojih katoličkih dužnosti uključimo i one, da drugima prednjačimo u svemu, što ih može potaknuti, da nas slijede.

4. U svemu ovomu mora biti discipliniran, postojan i vjerno u stvarima svojim duhovnim poglavcima i svojoj dobroj savjesti, upravljanju ispravnim katoličkim načelima i poukama.

Siva i čvrsta vjera, molitva, često primanje sakramenata, dobra riječ u spornim vremenima, dobar primjer uvijek i svagdje, jesu stalni i pravi sadržaj dobrog i prednjačkog katoličkog života.

U Bogu su tri osobe

Za opojnostno Božju znamo la Objave i iz čistoga razuma, a uobitrajši Božji život poznamo je kao iz Objave.

U Bogu su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. Već u Starom Zavjetu nalazimo nagovještaje, da su u Bogu tri osobe. Kad je Bog stvarao čovjeka, rekao je: „Načinio čovjeka na svoju sliku i priliku“ (1. Mojs. 1, 26). A kad je Bog stvarao prvoga čovjeka, naglasio je kao osobitu čimbenicu: „Bilo, Adam postade kao jedan od nas, znanju dobro i zlo“ (1. Mojs. 3, 22). Ovdje Bog govori sa sobom u množini i time označuje, da je u Njemu više osoba. Stari Zavjet pozna i razliku između Oca i Sina, kad kaže: „Gospodin mi je rekao: Ti si moj Sin, ja sam te činao rodom“ (Ps. 2, 7). Na drugom mjestu pozna razliku između Oca i Duha Svetoga: „Po riječi, Gospodnjoj su učvrstena nebosa, a po duhu Njegovih usna sav njihov ureš“ (Ps. 104, 6). Ovdje su — po tumačenju svetih Otaca — izražene sve tri božanske osobe: »Gospodin« je prva osoba — Bog Otac, »Riječ« je druga božanska osoba — Sin Božji, a »Duh njegovih usna« je treća božanska osoba — Duh Sveti. I u riječima Izanje proroka: »Svet, svet, svet je Gospodin boga (iz. 6, 3), kojima Izaja pjeva slavu Bogu, vidit sv. Grgur Veliki izraženo tajnu presvetog Trojstva. Trokratni »sveti« hoće istaknuti, da su u Bogu tri osobe.

Jer su Izraelci bili slični na mnogobitvo, to im je tajna o presvetom Trojstvu objavljena samo izdaleka. Bila je namne opasnost, da bi Izraelci, saznajući pobitje za lapnu o presvetom Trojstvu zapali u zabudlu ili krivnu nauku — mnogobitvo.

Jasno i otvoreno govori o presvetom Trojstvu tek najviši predstavnik Novoga Zavjeta — Isus Krist. Za vrijeme svoje trogodišnje javne učiteljske službe bezbroj je puta govorio o prvoj božanskoj osobi kao svome Ocu. Govorio je o sebi, drugoj božanskoj osobi, koji je jedno s Ocem, po su Ga ljudi daju ni štovali jednako kao i Oca. O Duhu Svetom govori kao »trećoj božanskoj

osobi, koju će On i Otac zajedno nas svijet poslati.

Ima Krist je svečanom načinom objavio tajnu o presvetom Trojstvu, kad je rekao Apotolima: »Idite dakle i naučavajte sve narode krstiji ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga« (Mt. 28, 19). Pomenice su istaknute sve tri osobe u Bogu i označen je njihov međusobni odnos: prva je osoba Otac, druga Sin treća Duh Sveti. Kad je sv. Ivan Krstitelj krstio Isusa na rijeci Jordanu, pojavio se nad glavom Isusovom sjajni golub, a s neba su se suli riječi: »Ovo je Sin moj ljubavi, koji je po mojoj volji« (Mt. 3, 17). Riječi je s neba govorila prva osoba — Bog Otac. Krstila se druga osoba — Isus Krist. Treća je osoba — Duh Sveti laus u prilici sjajnosti goluba nad glavu Isusa Krista.

Apostoli, prvi i najbliži suradnici Isusovi, s milošću Božjom vjerno čuvaju i nepogreblivo tumače nauku o presvetom Trojstvu. To se vidi iz njihovih poslanica: raznim kršćanskim općinama. Poslanice često počinju svrhavaju s blagoslovom Oca, Sina i Duha Svetoga. Sv. Pavao blagosloviše Korinćane: »Milost Gospodina Isusa Krista, i ljubav Boga i zajednica Duha Svetoga sa svima vama« (2 Kor. 13, 18). Od apostolskih vremena potječe znak sv. križa, kod koga izgovaromo: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Od apostolske davnine hvalimo i slavimo Boga divnim hvalospjevom: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Od početka kršćanstva pa do dana današnjega vladala u Crkvi pobožni običaji, da se kod svakoga važnijega čina zovu u pomoć sve tri božanske osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. Na svim važnijim ispravama, što ih izdaje Crkva, i to na čelu, stoju svečana ispovijest vjere: U ime presvetog Trojstva, ili: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

BUS PLACE NA JERUSALEMU

Imate, Ti si plakao nad Jerusalemom, jer si znao, kakova je budućnost grada, gdje nisi nikada Tvoje objave.

I sve, što ljudi ne mogu ugledati u danu, kojega protivljuje, Tebi je znano. Sve, što je nama zamrlo tajnom, Tebi je otkriveno; jer si Gospodar stvorenja i vremena, svega, što je bilo, svega, što postoji, svega, što će još postojati do posljednjega dana na zemlji.

Ostavio si nam zakone vječne latine, da zasitimo spavanje, i da naš život u ovom svijetu bude skladan i blagoslovljen mirom i radom. Ako skrammo s Tvojeoga puta, sami onosmo patnju u svojera srca. Ako odbijamo Tvoj poziv, sami se povlačimo u tugu osamljenosti. Naša je volja slobodna, da se odlučimo, što ćemo odabrati, i naša je sudbina takova, kakovu je stvaramo svojim djelima.

Dobri Učitelju, Tvoje su suze oplakivale Jerusalema. Tvoje Srce, puno ljubavi, žali svakoga zlostnika. Zato idemo k Tebi, da nam Ti pomogneš u svakoj našoj potrebi. Idemo pod Tvoj znak, da nas Ti zaštitiš svojom snagom i milosrdnom. Srce, koje počinu u Tebi, ne pozajme ni sunce, koji se vješti. Tebi smo veliki i smatni, sada i u vječnosti.

ZNAK SVETOGA KRIŽA Zanimljivo je, da svećenik za vrijeme sv. Mže učini znak sv. Križa 45 puta. To učini bilo kao znak blagoslova ili kao znak kršćanske vjere. I kršćani se često križaju. To je u predaji kršćanskoj, kako liturgijskog života, tako i u predaji i — izaju dnevnog duhovnog života samih kršćana.

Još su stari kršćani znak sv. Križa upotrebljavali, kao osobitu znak sv. samne svoje vjere, nego i osobitu pomoć, koja nam dolazi samim kršćanstvom.

Već starokršćanski pisac Tertulijan oko 211. pise: »Znak križa učimo na čelu prije nego se upitmo i pomaknemo, kad izlazimo i ulazimo, kad odijevamo i umivamo, kod stola, kad upitmo svijetu kad spnedimo i kad legnemo, prije nego li bilo što započnemo.«

Zar nam nasmo kršćanje jasno ne govori o našoj želji, da uvijek nastojamo živjeti u svijetlu Božje Prisutnosti.

PODLISTAK

NJEGOVA NAJSTARIJA Kći

Ova velika Janja je ponos svojego oca. Kad je gleda, on je »upija svojim očima«, kako se kaže. To ne znači, da on ne ljubi drugu kćerku, svoju Antoniju; ali on se ponosi Janjom. Njenih devetnaest godina jest nešto! Ona ima svoj zanat; radi u radionici rublja, a njena je mehanika ono, o čemu često s njom razgovara: stroj, brzina, zahvatjanje jednog zupčastog kotača od drugog. Majka sluša njihov razgovor smješkajući se. Antonija, koja je još dijete, igra se i pjevu; trkerajavu.

Život obitelji tako teče s neznačajnim promjenama. Ali ojednom jedna stvar zbuni Janju. To je stalni odlazak njena oca. Na večer, čim se ona povrati s posla, on se diže i odlazi. Drugi put on ne dolazi ni na večeru, a ni na spavanje. Kad je Janja htjela prigovorit, što otac odlazi na večer, majka je odgovorila glasom, koji ne traži ponovni odgovor: »Djeca ne treba da sve znadu.« Janja je o tome mislila kadkad. ali ne previšje, i kao da se pomirila sa svime.

Jedne nedjelje morala je Janja sa svojom majkom i Antonijom poći u šetnju. Ali majka je imala glavobolju i dvije sestre pošle su same, ostavivši majku da se odmori.

U šumici, one se zabavljaju, sakrivaju. Janja je iz jednog grma. Najednom ona spazli, kasvim blizu, svojego oca sa s njima.

Kao oznake jezgrovitka katolika. Nehrvene primjere za to imamo u životu svetaca i uglednika Božjih. Pođimo sa njima. Neke a ne predubavjemo ovo: »Kako li se stidim, o Gospede, revnosti Tvojih svetaca. Ja sam također veđ mnogo dobrih odluka stvorio, ali se ipak čin, da sam ih čame zato učinio, da ih opet zaboravim!«

ženom, koju nije njezina majka. Ona potriči k njemu... ali što da mu kaže? Njegov prezir? Ona ne zna...

U isti čas ona se sjeti tužnog izgleda svoje majke tolikih večeri. Ona se sjeti tolikih pitanja, koja su ostala bez odgovora! Ona osjeti, da se mora odmah povratiti svojoj kući.

I ode brzo. Njeza glava je puna nečega. Ona hoda kao luda. Majka se prepilaci: »Što ti je?«

— Vidjela sam oca, ti sve znaš i nisi ništa govorila. Treba biti neovječjan, pa da se to učini. Idemo, ja ga neću više vidjeti.

Majka je sve zshvatila: — Janja, on je tvoj otac! — Ja imam ponos!... Ali ti, za tebe to kao da nije ništa.

Janja je plakala. Za nju to nije bio čas razboritosti. Majka je zagrlila i zaplače o njom. Kad se malo smiri, reče: »Vidi, mala moja, ne treba ništa da se radi u bijesu. Ja sam također uzubedena. Veđ sam htjela otići, ali... vi ste tu i zatim, on će se vratiti, on vas neće, ni nena jaku volju ali, on je dobar... Antonija je se vratiti, ti ćeš se malo urediti. Tvoj otac vreati će se lakovo ove večeri i ti ćeš govoriti s njima.«

Janja je obetala, zagrlila svoju majku, razamjelju dobro svu njenu poizvornost i divi se njezinu tihom heroizmu.

Vrata se otvore. To je majka, koja je nemirna zbog njezina neprestanog ukrcavanja na krevetu. Janja se pričinu kao da spava. Blago majka popravi pokrivač nježno poljubi kćerku u čelo i tihno se povuče. Očvir posjet je promijenio tok Janjinih misli; ako se srusi obitelj, što će biti s Antonijom...?

Ipak, treba da se nešto učini! I samim blago jaci se odlučna misao treba oca ponovno povratiti, vjernom ognjstu. Ali kako? Ona to još ne zna, ali sada je sigurna, da je to ono, što treba da se učini: Janja zaspi i ustro se probudi zašufedna nad svojim tihom i odlučnošću. Prošlo je osam dana, a ona nije našla nikakovo mogućnost.

Jednog dana majka se vratila izvana: »U jednoj tvornici treba nekoliko ljudi za rad.«

— Je li težak posao? — Ne, treba da se podignu karte od narudžbe, ovjere pošiljke i prireda paketi za kupeci!

— Dakle, ja ću ići.

To je Janja, koja se javlja. Ali trebat će se kući put kasno u noći vraćati kući. Pa što onda, njezin otac je ići s njom!

Da, ona se zakvačila uz svoju misao svom odlučnošću i ona se nadala, da će oca sigurno povratiti domu. Dvaput tjedno išla je Janja sa svojom ocem. I uvijek se vraćala s njime kući. Janja se vjerno pribila uz svojego oca kao majka. Jednog dana pokušao je on govoriti s jednom svojim prijateljem, gdje bi mogao svirati klarinet, da ne zaboravi ono, što je naučio. Ali: upravo je Janja imala veliku želju naučiti, svirati jedno glasbalo: mandolinu ili bilo što drugo.

Otac ju je gledao duže. On je sve razumio... I nije bilo potrebno ništa više govoriti.

Što se je dogodilo među roditeljima? Sutradan, majka je uzela glavu svoje kćerice u obje ruke.

— Bilo je malo Janja: hvalni mi smo se opet okupili i svi zajedno bili čemo opet sretni.

XII. medijetja Duhovnosti

28. VEŠT. 1980.

Sv. Ilija, počima otkaz: Bože u pomoć mi potiči: Gospodine pobiti, da mi pomogneš! Nek se smetle i postide moji neprijatelji, koji traže dušu moju. Nek se odvratne nastrag i zastide, koji mi neće doći.

Sv. Pavao u Petkanli (Kor. II. 3, 4-8) uči naš, da u Boga treba da stavimo svu svoju snagu, i da je Novi Zavjet, gdje se služi Duhu, puno izvršiti od Starog, u kome se služilo slovu. »Braće! Takvo pouzdanje imamo u Boga po Kristu, da ne možemo ništa predusuditi sami od sebe, nego je snaga od Boga, koji nas je učinio sposobnim sluzbama Novoga Zavjeta. Ne po slovu, nego po Duhu, jer slovo ubija, a Duh daje život. Slovo je služba slova, izrade na slova na kamenju, bila tako slavna, da Izraelci nisu mogli gledati Mojsijevu lica, kako da ne bude slavnija služba duha? Jer ako je slavna služba otuđe, daleko je slavnija služba pravde.»

Sv. Vavandje (Luka 10, 23-27) navodi priču o mladoženju Samaritanu: »U ono vrijeme reče Isus svojim učenicima: mnogo otkaz, koje vide, što vi vidite! Jer kažu vam, da su mnogi proroci i kraljevi željeli vidjeti, što vi vidite, i nijesu vidjeli, i čuti: što vi čujete, a nijesu čuli. Tada ustade neki zakonoznanac u ga kuša, i reče: Učiteljju, što moram činiti, da zadobijem vječni život? A On ga upita: Što je pisano u zakonu, kako čitaš? On mu odgovori: U ljubav prema Bogu i prema svim ljudem svojim, i svom duhom svojom, i svom snagom svojom; i svim umom svojim, a svoga bližnjega kao samoga sebe. I reče mu: pravo si odgovorio, to čini i živjet ćeš! Ali ovaj hoće se opravdati uputa Isusa: A tko je moj bližnji? Prihvativši Isus reče: Neki je čovjek silazio iz Jerusalema u Jerihon i upadne među razbojnike, koji ga otklataše, izranile i otuđide, a njega ostave na putu. Onim je puter, silazao neki svećenik, vidje ga i prođe. Tako i levita, kad je bio kraj toga mjesta, vidje ga i prođe. A putujući neki Samaritanac dođe do njega, vidje ga i sažali mu se. I pristupi k njemu, zavi mu rane, zalj um i vinom, posadi ga na svoje živinče, dovede ga u gostionicu i pobrnu se za njega. I sutradan izvađa dva dinara, da će ih gostionicaru i reče: Briju se za njega, što više potražiš, plati ti ti, kad se vratim. Što misliš, koji će od ove trojice bio bližnji onomu, koji je upao među razbojnike? A on odgovori: Koji mu se smilovao! I reče mu: idi i ti čini taklo!«

Pouka: Naš je bližnji svaki čovjek, bio koje mu drago narodnosti, jezika i rase, bio koje god vjere, bio dobar ili zao, bio nam prijatelj ili neprijatelj. Sve moramo ljubiti; kršćankom ljubavlju, svakome oprostiti i svakome pomagati, jer su svi djeca Božja i naša braća.

KRŠĆANSTVO U POMPEJIMA

Nema sumnje, prema novim arheološkim iskopanjima, da je u gradovima, koje je 79. g. posl. Krista zasuo Vezuv bilo kršćana. Znadem u Djela Apostolskih, da se sv. Pavao iskrao u gradu Pozzouli (Pocouli) kod Napulja g. 89. i da je u tom gradu našao skupine kršćana. Na osnovu jednog tako blizu gradova, koje je lavom i pepelom zasuo Vezuv, da može opravdano misliti, da je u tim gradovima bilo dosta kršćana. Našli spomenika i natpisi iz toga vremena bjelodano govore o tome. Nedavno se našao u jednoj kući, u gradu Herkulanumu, na zidu križ, znači, da su u toj kući stanovali kršćani, premda se je križ u javnom i liturgijskom obredju upotrebljavao tek nakon III. i početkom IV. stoljeća. Znači, da se u privatnom kultu križ poštovao već u to doba.

Isto tako su arheolozi, učenjaci, koji iskapanju starine, pronašli natpise: Pater noster (Oče naš). Ovo svjedoči, da su vjeronajbolje upotrebljavali latinski jezik u obredima, jer se do sada smatralo, da je samo grčki jezik bio jezik najstarijih crkvenih općina na Zapadu. To nam tumaci, da su vjeronajbolje poznavali latinski jezik, i svjedoči se tako u našoj gomolju.

Moli se na čest presvetoga Srca Isusova na občinu Gospojnu krunicu. Spasitelj se od kratkih molitva. Za nekog od njih u novije vrijeme povećana oprostjenja, a tim su povodom one nešto i preinačene.

Sada se zlatna krunica moli svakog: »U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.« (Svaki put 100 dana oprostjenja, a s blagoslovljenom vedom 300 dana.)

Mjesto Vjeronajbolje moli se: »Slatko Sreć mog Isusa, — da), da Te ljubim sve to više!« (Svaki put 300 dana oprostjenja.)

Mjesto Očenaš moli se: »Vječni Oče! Prikazujem Ti predragocjenu Krv Isusa Krista — kao zadovoljstvinu za svoje grjehe, — kao pomoć svetim dušama u čistilištu i za potrebe svetih Crkve.« (Svaki put 500 dana oprostjenja.)

»NAGASAKIJEVA ZVONA«

»Nagasakijsko zvono« zove se najpoznatija od svih knjiga, što su izza rata izišle u Japanu. Napisa ju je dr. Takasaka, profesor medicinskog fakulteta sveučilišta u Nagasakiju, gradu, koji je bio uništen drugom atomskom bombom. Dr. Nagai doživio je i preživio tu strašnu katastrofu. Naslov njegove knjige odnosi se na činjenicu, da je atomska bomba izbacila iz zvonika zvono katoličke katedrale u Nagasakiju i odbacila ga daleko izvan dohvata, na ono je ostalo potpuno neotučeno. Nagai uzima taj događaj kao simbol, te je jedan od sasvim rjetkih pisaca Japana, koji je osobito pogledao u oči značenju poraza i sloma Japana i japanskog naroda Japanac i inače — kako kaže jedan poznati japanski pisac — takve događaje podnosi šutići, okreće se i polazi za svojim najbližim svagdanjim poslom. Nagai je već prije napisao dvije knjige razmišljanja o životu, no u ovom djelu da je puninu životnog iskustva. To više, što su i njega zahvatile posljedice atomske bombe, te već duže provodi u postelji očekujući

Mjesto Zdravo Marijo moli se: »Slatko, blago i pomilno Srce, — otvori srce naše po Sreću svojega dšaviti put 500 dana oprostjenja.«

Mjesto Slava Ocu moli se: »Slatko Srce Marijino, — budi spasenje moje!« (Svaki put 300 dana oprostjenja.)

Na koncu se čita: Oče naš... Zdravo, Marijo... Slava Ocu... Za svaku od ovih 3 molitva dobiva se potpuno oprostjenje u sv obline uvjete. Sv. Ispovjed sv. Pribitst, pohod Crkve i molitva na nakazu sv. Oca Pape, barem Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu, ako se one male svaki dan kroz cijeli mjesec. Za to je dosta, da se pojedina od njih izmoli barem jedamput na dan. Zlatna krunica, kao cjehina, nema svojega posebnoga oprostjenja.

Ove se molitvice nalaze u novom izdanju »Kruha nebeskoga« na str. 336 i 337.

skoru smrt Takashi Nagai je praktičan školarik, čovjek pun vjere, koji tragediju svoga naroda gleda s uzvišenom stalošću i u vjekovnoj perspektivi. Djelo je rašireno u tiskanicu i tisućama primjeraka. U ožujku o g dramaturžin je, a sada se snima film, izrađen na podlozi »Nagasakijskog zvona«. Kritika se čudila uspjehu ovoga djela, koji je napisano bez ikakva književnog utjepljavanja i »romantiziranja«, ali se dubokom, sa svom istinitošću nameće i naše, nego iakva fantastika. Golema moralna snaga pisčeva očituje se i u emociji, kojom je, smrtno bolestan, uspio napisati svoje djelo kao oporuku svojim snovima.

Učinak prve atomske bombe, koja je razorila grad Hirošimu, prikazala je gđica Yoko Ota: no njezina knjiga nije drugo nego reportaža o »Gradu kešma«, sa svim pojednostima ručevina, izmrcvarenih tijela i t. d. pa sve do različitih stručnih komisija, američkih i engleskih, koje su dolazile ispitati učinke atomske bombe.

Sv. Ambrozije u našim krajevima

Znamo za sv. Ambrozije, poznatoga milanačkog biskupa, čovjeka sveta života, da je jednom došao i u naše krajeve i to u Srijemsku Mitrovicu. Njegovo životopisac, Paulin, naziva ga svećenikom punim Duha Svetoga. Uspoređuje ga sa sv. Pavlom, koji je uvijek znao i umio, da svoju brigu za Crkvu pokazuje, kako je najbolje bilo za tadašnje prilike.

Krajem četvrtoga stoljeća poslije Krista Srijemska Mitrovica bila je glavni grad rimsk. Ilirije. U to vrijeme vodile su se velike borbe između katolika i arijanaca, koji nisu priznavali božanstvo Isusa Krista. Čak je i tadašnja carica Justina bila us stranaku arijanaca. U svojoj prilici su biskupi Ilirika zvali sv. Ambrozija, da uređi vjerske razmirice, što je on i obavio, premda je carica sav svoj ugled uložila na stranu arijanaca. Sv. je Ambrozije uspio svojim svećalčkim djelovanjem svladati sve poteškoće i vratiti mir u tom starom gradu, koji je igrao tako značajnu ulogu ne samo u povijesti rimskog carstva, nego i u povijesti Crkve. Ondašnji je našim Srijem bio po ovom zemljopisnom položaju ključ Istoka i Zapada.

Otvorene Fordovih izvornica

Mi ne bismo ni spominjali ovu zgodu, kad ne bismo htjeli upozoriti na lijepu molitvu, koju je tom zgodom ostreak metodistički propovjednik. Među iznimke rekao je i ovo: »O Jože, Ti si veliki Stvaralac. Učitelj! sviju radnika. Ti nam u Isusu pokazuješ tesara, lije ruke vještog govora o vrijednosti rada. Mi osjećamo Tvoju nazočnost u napretku našega, koje na opet vječnost svoje časti kao djeca Božja i obdane Isusa«

tadašnja carica Justina bila us stranaku arijanaca. U svojoj prilici su biskupi Ilirika zvali sv. Ambrozija, da uređi vjerske razmirice, što je on i obavio, premda je carica sav svoj ugled uložila na stranu arijanaca. Sv. je Ambrozije uspio svojim svećalčkim djelovanjem svladati sve poteškoće i vratiti mir u tom starom gradu, koji je igrao tako značajnu ulogu ne samo u povijesti rimskog carstva, nego i u povijesti Crkve. Ondašnji je našim Srijem bio po ovom zemljopisnom položaju ključ Istoka i Zapada.

Tada Te molim: »Poleži blagu svoju ruku na moje vrelo čelo. Zauzvavi sve misli, što si pjevaju mozgom kao mune u ljetna predvečerja. Daj, da mogu za boraviti sve o sm Tebe. Daj, da Te shvatim, koliko - može shvatiti. Nezmjernost bijedan stvar. Daj mi, da ne mogu se znati za svoj lik, za svoje kričnje, za svoje misli, svoje palme i osjećanja, samo jedno: kako Ti Bože moj, ulaziš u moju dušu.«

ropetva i tlačnja te danas idu ussret svrzi veće slobode. Pomoz! radnicima svrzi zemalja, da se rame o rame bore za pravdnotu i mir. Čuvaj ih od grljeha nacionalne sebičnosti. Daj sindikatima one duhovne vrijednosti, koje zatimljuju njihovu daljnju opatnost. Vod! sve umne i tjelesne radnike do bratstva, koje obuhvaća cijeli svijet, i to iskrenog odnosa prema Tebi, koji su Oče našu naš. Amen« (VVV, 1963)

13. ŽENA IZ MNOSTVA

»Kad je On to govorio, počide nekak žena iz naroda i reče: Blago ti bi, koja Te je nosila i grudima, su Te dočije!« (Lk. 11, 27).

Ovo je prva javna pohvala u čast bl. Djevici Mariji. Poče se izjaviti proročanstvo, koje se nalazi u zahvalnoj (Marijinoj) pjesmi »Vehča duša moja, o spodina«. Žena iz mnoštva koja je služila Crkve Kristove, ali je služila Sina slaveti Njegovog neoklanja Majku.

Sam Luka spominje događaj, koji se zbilo, dok je Učitelj govorio o hieremstvu Parizeja. Pun poštovanja i uvažljenja prema Njegovim riječima, žena iz mnoštva započe slaviti Majku, koju je rodila takova Sina. Govori, našla je na Njezino je srce čisto od mraza i pomisa, koji su tako izrasli kod kraljeva i pisanoznana. Jasna joj je veličina božanskog Učitelja, pa bes i trudu ljubomornosti glasno i odvratno proglašuje blaženom jednu drugu ženu. Žena da iskade počast, koju smatra svojom dužnosti. Veseli se Njegovoj blaži, jer po naravnom nagomu osjeća, da lišu što može biti, ništa drže i uglednje.

I nije se prevarilo. Isus je rado dočekao njezin pokušaj, da slavi Majku i Sina. Kao da se žuri popuniti ono, što žena iz mnoštva još ne shvaća, obožavanje: »Blazjeniji su oni, koji slušaju riječi Božje i čine je.« (Lk. 11, 28). On je uči, da je bl. Djevica Marija radi osvršenosti suglasnosti s voljom Božjom bila dostojna božanskoga Majčinstva, i da Njezino duhovno osjećanje tvori čitav njezinu vezu nego li njezino. Učitelj kaže riječi: Tako nam šar pomisao i nepoznate sljedbenice božanskoga Učitelja pruža priliku naučiti veliku istinu: Marija je uzdignuta iznad svih ostalih stvorova. Ona se kao nitko svijetla Gospodinu nakloni Isusu Kristu. Čitavi sine example placuit Domine, nešto Jesu Christo! Stoga je i izabrana za Kristovu Majku.

Iz istoga ovog ulomka neki su pokušali pogrešno zaključak, naime, da Isus tu ne potiče na posebnu pobožnost prema svojoj Majci. Istina je naprotiv, da Te Njegove riječi pokazuju, na kako velik stepen časti i poštovanja Isus bila u milosti još prije nego se Spasitelj utjelovio i prebivao među nama.

Slušati riječ Božju i držati je mogla je jedino ona, koja je neovremeno začeta od istočnoga gruha. Te je uzvišena nauka, koju nam daje Spasitelj u razgovoru sa ženom iz mnoštva, čija je riječ: Crkva ojevkojčila te se stalno upotrebljavaju u zavjetima sv. Misli, ma e bl. Djevici Mariji. Svećenici ih izgovaraju svaki dan, kad zaviraju svete dnevene molitve u Caselova.

Zgodni odgovori

Svećenik Drioux (č. Dria), glasovit radi svojih mnogobrojnih djela, postavlja se u ulici gospodina, za kojega je mislio, da mu je poznat. Prevario se. Pozdravljeni nisu bio nitko od njemu poznatih, nego je bio stranveni zastidljivik. Raspalio se i osorno rekao: »Ne marim ja za svećenik! pozdrav.« »Pa to se može brzo popraviti«, duhovito odgovori svećenik. »Vratite mi taj pozdrav, pa smo namirani.« To je bio tako zgodan odgovor, da taj uvrijeđen gospodin nije uopće znao, što bi rekao.

Evo još jedan zgodan odgovor.

Nekom zgodom prisustvovao je u glablonom konservatoriju mladi kapellma Pariza. Dvornica je bila puna putiča, tako da nije ostala prazna ni jedna stolica. U zadnji čas usao je u dvoranu i glasoviti kompozitor Gounod. Mladi je svećenik bez oklijevanja ustao i ponudio svoju stolicu umjetniku. Svećenik je ustrajno stajao i rekao: »Izvolite upotrebiti moju stolicu, jer ste stariji.«

»Ne«, odgovori Gounod, »vi ste stariji od mene. Kao službenik Crkve vi imate dobu od 1900 godina. Stolica pripada vama.«

